

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/99/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2221010436
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2221010436.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Andrey Kondllovej a JUDr. Michala Polláka, v trestnej veci obžalovaného A. B., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 19.04.2023 pod sp. zn. 14T/2/2021, na verejnom zasadnutí konanom dňa 22.08.2023 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa

obžalovanému

A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D., trvale bytom E. F. G. XXXX/X A. C. D., t. č. vo výkone väzby v ÚVV Leopoldov,

u k l a d á

Podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona a § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods.2 písm. a) Trestného zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Dunajská Streda uznal obžalovaného A. B. vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a), odsek 3 písmeno a), písmeno d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

od mesiaca september roku 2018 do dňa 12.01.2021, kedy došlo k obmedzeniu osobnej slobody obžalovaného, v byte na ulici E. F. G. XXXX/X A. C. D., alebo na inom mieste, kde sa práve nachádzali, pravidelne, takmer každý deň svoju bývalú družku - poškodenú H. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D., J. A. XXXX/XX, ponižoval, a to aj v prítomnosti ďalších osôb, nadával jej, pri hádkach sa jej zvykol vyhrážať zabitím, raz do mesiaca ju tiež fyzicky napádal tak, že ju fackal alebo udieral, pričom k prvému takémuto útoku z jeho strany došlo v mesiaci september roku 2018, kedy po predchádzajúcej slovnej hádke fyzicky napadol poškodenú H. I. tak, že ju škrtil, zovretou päšťou ju udieral do oblasti hlavy a tváre, a hrozil jej tiež zabitím v prípade, ak to nahlási na polícii, v septembri roku 2020 zase

svojej bývalej družke vykrútil ľavú ruku tak, že jej spôsobil zlomeninu záprstnej kosti, pri oboch vyššie spomenutých incidentoch pritom musela poškodená H. I. vyhľadať aj lekársku pomoc, neskôr, dňa 12.01.2021 v popoludňajších hodinách v ich spoločnom byte na vyššie uvedenej adrese v detskej izbe svoju bývalú družku najprv slovné napadol, vyčítal jej, že namiesto plnenia povinností, volá so svojou matkou, následne sa jej začal s nožom v ruke vyhrožovať zabitím, pričom prestal, až keď mu bývalá družka pohrozila, že zavolá políciu, potom v ten istý deň na balkóne ich bytu bývalú družku udrel zovretou päšťou do hlavy, konkrétne do oblasti medzi okom a uchom na pravej strane, kedy poškodená neutrpela vážnejšie zranenia, ktoré by si u nej vyžiadali lekársku pomoc, pričom vyššie popísaným konaním spôsobil svojej bývalej družke nielen fyzické, ale i psychické príkorie, ktoré vyústilo až do toho, že u poškodenej sa vyvinula vážna duševná porucha, a to posttraumatická stresová porucha, ktorá u poškodenej vznikla v období spolužitia s obžalovaným a ktorou poškodená trpela minimálne do dňa 11.05.2021, kedy bolo pretrvávanie tejto poruchy skonštatované v znaleckom posudku č. 73/2021, a ktorá porucha si objektívne vyžaduje lekárske liečenie, trvajúce spravidla minimálne 12 mesiacov, pričom uvedená porucha zároveň zásadným spôsobom ovplyvňovala poškodenú aj v jej obvyklom spôsobe života, keďže poškodená mala v dôsledku tejto poruchy sťaženej bežnú dennú sociálnu existenciu, nebola schopná regenerácie či relaxácie, trpela poruchami spánku a koncentrácie, trápili ju nočné mory, kontinuálne bol u nej prítomný strach a pocit úzkosti, a mala tiež fóbiu z návratu obžalovaného na slobodu,

Za túto trestnú činnosť okresný súd uložil obžalovanému podľa § 208 odsek 3 Trestného zákona a § 38 odsek 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov.

Podľa § 48 odsek 2 písmeno a) Trestného zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Okresný súd napadnutý rozsudok odôvodnil v rozsahu č.l. 1020-1072 spisu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obžalovaný A. B. (č.l. 982 spisu) a to voči výroku o vine, voči výroku o treste ako aj proti konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo, ktoré následne písomne odôvodnil prostredníctvom obhajcu JUDr. PhDr. Ing. Štefana Neszméryho, LL.M., PhD. (č.l. 1207-1210 spisu) ako i obhajcu JUDr. Juraja Gavalca (č.l. 1216-1218 spisu).

Obžalovaný A. B. prostredníctvom obhajcu JUDr. PhDr. Ing. Štefana Neszméryho, LL.M., PhD. v písomných dôvodoch odvolania po stručnej rekapitulácii výrokovej časti napadnutého rozsudku namietal, že sa s vydaným rozsudkom nemožno v celom rozsahu stotožniť. Napadnutý rozsudok považoval za procesne vadný, nezákonný, nepreskúmateľný a arbitrárny. V prvom rade poukázal na dokazovanie a dôkaznú situáciu, z ktorej samotný rozsudok vychádza. V tomto smere sa nestotožnil so spôsobom, akým súd vyhodnotil dôkazy, pričom mal za to, že súd pristúpil len k nekritickému vyhodnocovaniu dôkazov v neprospech obžalovaného. Súd nelogicky nepripúšťa iný skutkový priebeh ako ten, ktorý je výlučne v neprospech obžalovaného, hoci na to nemá dôvody ani oporu v dokazovaní. Prvostupňový súd vykonal „svojský“, ba priam až minimalistický prístup pri posudzovaní výpovedí jednotlivých svedkov a ďalších vykonaných dôkazov. Ak by uvedené nebolo pravdou, potom by súd prvého stupňa minimálne zväžil a v odôvodnení rozsudku aj ozrejmil do akej miery zohľadnil jednotlivé dôkazy svedčiace v prospech obžalovaného. Podľa jeho názoru je preto potrebné individuálne prihliadnuť na jednotlivé dôkazy a spôsob, akým ich súd posúdil.

K osobe poškodenej uviedol, že obhajoba sa snažila počas celého priebehu trestného konania preukázať, že ide o simulované týranie, ktoré bolo zámerne nadkvalifikované orgánmi činnými v trestnom konaní, pričom poškodená s cieľom dosiahnuť väzobné stíhanie obžalovaného vykonštruovala jednotlivé skutočnosti, ktoré boli následne obhajobou spochybnené. Podľa odbornej praxe týraná žena je osoba bez sebavedomia, neschopná sa brániť, s potlačenou schopnosťou prejavíť hnev. Takáto osoba sa za to, čo sa s ňou deje, hanbí a v zásade sa tým nikomu nezveruje. Z konfliktov viní samu seba a obhajuje svojho tyrana. Rola tyrana a obeť sa v tyranizujúcom vzťahu nemení. Skutočne týraná žena nevidí východisko zo svojej situácie a nevie sa brániť. Významným dôkazom toho, že poškodená videla východiská a vedela sa brániť je skutočnosť, že sa s obžalovaným rozišla, našla si novú známosť, mala sa odsťahovať. Zo správania poškodenej po vznesení obvinenia vyplývajú dôležité skutočnosti, nakoľko poškodená dňa 30.07.2021 doručila konajúcemu súdu svoje čestné prehlásenie, ktorým popiera spáchanie trestného činu osobou obžalovaného. Následne poškodená vo svojej výpovedi na HP dňa 13.09.2021 uviedla, že: „to čo som vypovedala na políciu nebola pravda, ospravedlňujem sa, robila som to zo zlosti.“ Poškodená v celom rozsahu poprela spáchanie trestného činu obžalovaným. Poškodená teda v rozpore s charakteristikou týranej ženy neobhajuje správanie - týranie obžalovaného, neviní samu seba z toho, že bola týraná, ale priznáva sa ku klamstvu a v podstate aj ku krivej výpovedi.

S poukazom na uvedené uviedol, že poškodenú je potrebné v celom konaní posudzovať ako absolútne nedôveryhodného svedka. Poškodená tak na jednej strane v prípravnom konaní vypovedala proti

obžalovanému, avšak z jej strany v množstve skutočností dochádzalo k zveličovaniu a prispôsobovaniu si okolností tak, ako k nim nikdy nedošlo (čo je preukázané aj svedeckými výpoveďami), pričom na strane druhej, došlo z jej strany k následnému popretiu jej výpovedí. Rovnako aj jednotlivé listinné dôkazy - listy adresované obžalovanému od poškodenej, vykonané ako dôkaz, svedčia o zmene postoju k osobe obžalovaného.

V ďalšom uviedol, že sa nestotožňuje ani s argumentáciou súdu, že jednotlivé fyzické útoky na poškodenú počas trvania ich vzťahu, vrátane vulgárnych nadávok, ponižovania či vyhrážkami zabitím jej alebo jej rodinných príslušníkov sú preukázané svedeckými výpoveďami. Práve naopak, podľa jeho názoru tieto útoky preukázané neboli a vyvracajú ich jednotliví svedkovia obhajoby. Obžalovaný nikdy nepoprel, že medzi ním a poškodenou dochádzalo ku hádkam a konfliktom, avšak tieto prvky jednotlivo a ani spoločne nespĺňajú kvalifikačné znaky skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a) písm. d) Tr. zákona. Tu poukázal na vzájomnosť jednotlivých konaní ako obžalovaného tak aj poškodenej, ku ktorým v rámci ich partnerských konfliktov dochádzalo. Súd však absolutisticky bez opory v dokazovaní pristúpil na to, že k vyvolávaniu konfliktov a k týraníu dochádzalo výlučne zo strany obžalovaného, ktorý poškodenú dlhodobo týral a tá to napriek tomu dlhodobo znášala. Vychádzajúc z rozsudku je zrejmé, že prvostupňový súd sa obmedzil na osvojenie si výpovedí poškodenej ako aj jej rodinných príslušníkov, čo mu plne postačovalo na ustálenie jeho viny.

Namietal tiež, že súd prvého stupňa tak formálne vykonal výsluch aj iných svedkov, avšak výpovednú hodnotu týchto nebral na zreteľ. Poukázal pritom na to, že k uvedenému jednostrannému posudzovaniu skutočností došlo zo strany konajúceho súdu opätovne, hoci na túto skutočnosť bol odvolacím súdom upozorňovaný. Za neprímerané a arbitrálne považoval hodnotenie výpovedí svedkov obhajoby, ktorý súd v odôvodnení napádaného rozsudku označuje za nedôveryhodných. Súd uvádza v písomnom odôvodnení rozsudku, že uvedení svedkovia nevedeli k veci nič bližšie uviesť a že neboli svedkami takmer ničoho. Uvedení svedkovia však naopak opísali jednotlivé skutočnosti, ktoré pre posúdenie vzťahu obžalovaného a poškodenej majú podstatný význam z hľadiska kvalifikácie skutku. Svedkovia opísali správanie sa poškodenej k obžalovanému, ich vzťahy ako aj samotnú osobu poškodenej, a teda je potrebné na tieto ich výpovede pri rozhodovaní o vine prihliadať. Poukazujúc na § 127 ods. 1 Tr. poriadku namietal, že súd skutočnosť, že uvedení svedkovia nevypovedali o týraní zo strany obžalovaného, ale o iných skutočnostiach, ktoré majú so skutkom priamy súvis, automaticky posúdil, že svedkovia sú nedôveryhodní a k veci nevedia nič uviesť. Ich výpovede tak súd nebral pri posudzovaní trestnej veci do úvahy.

Taktiež poukázal na spôsob, akým sa súd vysporiadal so znaleckým dokazovaním. Vychádzajúc z výsluchov poškodenej, je jasné, že neovláda slovenský jazyk. Rovnako z jej výsluchu vyplynulo, že počas vyšetrenia u K. L. I. niekoľkokrát nerozumela otázke a málo pochopila z toho, čo jej znalec vysvetľoval. Súd pritom akceptoval tvrdenie znalca, že rozumie maďarskému jazyku, v ktorom sa vie vyjadrovať, avšak s písaním je to horšie. Mal však za to, že už len táto skutočnosť vylučuje možnosť znalca viesť odborný rozhovor na účely znaleckého dokazovania v cudzom jazyku bez prítomnosti tlmočníka. Uvedený znalec nemá zloženú odbornú skúšku z maďarského jazyka, nie je zapísaný medzi zahraničnými znalcami a rovnako nie je vedený ani v zozname znalcov v Maďarsku. Z uvedeného dôvodu ako úradná osoba mal povinnosť na účely vykonania znaleckého úkonu - rozhovoru s poškodenou pribrať tlmočníka a nie tento rozhovor viesť v cudzom jazyku sám. Vyšetrovanie poškodenej tak nemohlo prebiehať z časti v maďarčine a z časti v slovenčine, ako tomu v prípade tohto znaleckého úkonu bolo. Odôvodnenie znalca, že tlmočníka nepribral z dôvodu, že vie maďarsky rozprávať a hovorenému jazyku rozumie a že to považoval za relevantnejšie, nemôže byť súdmi akceptované. Samotná skutočnosť, že by pri znaleckom úkone bol prítomný tlmočník, by nemohla mať vplyv na priebeh úkonu a závery znaleckého posudku, nakoľko ak znalec sám tvrdí, že jazyku rozumie, mohol by si priamo pri simultánnom tlmočení tlmočníka overovať, čo mu tlmočník reprodukuje. Znalec znalosť maďarského jazyka teda využiť mohol, avšak len na vlastné odborné posudzovanie odpovedí poškodenej, prípadne jej správania počas úkonu. V žiadnom prípade nemohlo z jeho strany bez prítomnosti tlmočníka dochádzať k vedeniu úkonu v maďarskom jazyku, k prekladaniu do slovenského jazyka alebo tlmočeniu posudku poškodenej. Takýto postup je v rozpore s platnými právnymi predpismi a ako dôkaz je tak procesne nespôsobilý.

Poukazujúc na § 2 ods. 20 Trestného poriadku uviedol, že z vyšetrovacieho spisu a z jednotlivých zápisníc jednoznačne vyplýva, že poškodená využila svoje právo v zmysle § 2 ods. 20 Trestného poriadku. Táto skutočnosť je aj súdu dobre známa, pričom na všetkých úkonoch vykonávaných s poškodenou bol tlmočník riadne pribratý. Výnimkou bolo však znalecké dokazovanie RNDr. Kešického, pri ktorom nelogicky k pribratiu tlmočníka neprišlo a tlmočníka nahradil priamo znalec. Naopak v prípade

znaleckého posudku PhDr. Mgr. Eleny Fortis, PhD. k pribratiu tlmočníka riadne došlo. Súd aj s akcentom na vyššie uvedené, tak na závery znaleckého posudku RNDr. Kešického prihladať nemôže. Okrem iného závery znaleckého posudku PhDr. Mgr. Eleny Fortis, PhD. vyvracajú zistenia znalca RNDr. Kešického. Výsledkom znaleckého skúmania je stav, že v prípade poškodenej absentujú znaky, ktoré by ju bez akýchkoľvek pochybností mohli zaradiť do kategórie týraných osôb. K znaleckému skúmaniu poškodenej znalcom MUDr. Máriom Strakom dodal, že predmetný znalec jednoznačne nevedel uviesť ako vznikla duševná porucha u poškodenej. Uviedol, že vznikla zrejme v súvislosti s trestným činom. Zo záverov znaleckého posudku č. 57/2022 znalca MUDr. Straku vyplýva, že aktuálne nie sú u poškodenej prítomné symptómy postraumatickej stresovej poruchy a ani symptómy inej duševnej poruchy či choroby. Podotýkame, že poškodená sa nijakým spôsobom neliečila na žiadnu duševnú poruchu, nebola liečená medikamentózne ani nenavštevovala nijakého odborníka. K argumentácii súdu, že slovo „zrejme“ je potrebné chápať s odkazom na vyjadrenie znalca „že v medicíne nie je nič na 100%“, je takéto vyjadrenie súdu nepochopiteľné a neprípustné. Súd musí rozhodovať v súlade zásady zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností. Konštatovanie znalca je potrebné chápať tak ako to sám znalec uvádza a to že postraumatickú stresovú poruchu nie je možné jednoznačne priradiť k správaniu sa obvineného. Znalcom použitý výraz „zrejme“ je nejednoznačný, a na jeho základe nemôže dôjsť ku konštatovaniu že ku vzniku duševnej choroby došlo v dôsledku trestného činu.

Obžalovaný v ďalšom namietal, že súd nemôže zakladať vinu a ani použitie kvalifikačného znaku - spôsobenia ťažkej ujmy na zdraví na skutočnosti - dôkaze postaveného na dôvodných pochybnostiach. Tu je potrebné opätovne prihladať aj na už vyššie uvedené závery znalkyne PhDr. Mgr. Eleny Fortis, PhD. Znaleckým dokazovaním teda nedošlo k jednoznačnému určaniu súvislosti vzniku postraumatickej stresovej poruchy s konaním obžalovaného. Teda nie je tu možné využitie kvalifikačného znaku skutku podľa § 208 ods. 3 písm. a) spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví. Za nesprávnu považoval aj ďalšiu právnu kvalifikáciu skutku a to použitie kvalifikačného znaku podľa § 208 ods. 3 písm. d) - závažnejší spôsob konania s poukazom na § 138 písm. b) po dlhší čas. Mal za to, že dlhodobosť predstavuje obligatórny znak objektívnej stránky už základnej skutkovej podstaty trestného činu týrania. Zodpovedá síce skutočnosti, že trestný čin zakotvený v § 208 Trestného zákona je svojou povahou trvácim trestným činom, teda už pre naplnenie jeho základnej skutkovej podstaty sa vyžaduje, aby protiprávny stav, ktorý zodpovedá jeho objektívnej stránke, bol páchatelom udržiavaný po určitú dobu. Dĺžku časového úseku, ktorý je možné považovať za dlhšiu dobu v zmysle § 138 písm. b) Trestného zákona, je potom potrebné posudzovať predovšetkým na základe intenzity konania obvineného a závažnosti trestného činu. Súd pritom znak dlhodobosti posúdil len jednostranne s prihliadnutím na údajné správanie sa obžalovaného, pričom vôbec nezohľadnil svedecké výpovede ktoré túto skutočnosť priamo vyvracajú, dôkazy v podobe fotografii zo spoločných rodinných osláv ako aj samotné fotografie a výpoveď poškodenej.

Zhrnúc uvedené, mal za to, že v predmetnom konaní nebolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že by som sa dopustil protiprávneho konania. Na základe vyššie uvedených skutočností navrhol, aby odvolací súd po preskúmaní veci, zrušil napadnutý rozsudok a v súlade s ustanovením § 321 ods. 1 písm. b), c), e) Trestného poriadku, zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku, vrátil vec prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

Obžalovaný A. B. prostredníctvom obhajcu JUDr. Juraja Gavalca v písomných dôvodoch odvolania poukázal na to, že týranie definuje súdna prax ako zlé zaobchádzanie, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom krutosti a bezcitnosti a určitou trvalosťou. Takéto správanie poškodená osoba pociťuje ako ťažké príkorie. Poškodená nepocitovala konanie obžalovaného ako ťažké príkorie. nebolo to vykonaným dokazovaním preukázané. Znalec MUDr. Mário Straka zistil u poškodenej posttraumatickú stresovú poruchu v čase jej vyšetrenia pred podaním znaleckého posudku zo dňa 19.5.2021, následne uviedol, že touto poruchou netrpí. Súd k tomuto v odôvodnení rozhodnutia (na strane 39) uviedol, že po tom, ako došlo k ukončeniu prísunu stresov, táto porucha u poškodenej pominula. Vo výrokovvej časti rozsudku pritom súd uviedol, že táto porucha si objektívne vyžaduje lekárske liečenie, trvajúce spravidla minimálne 12 mesiacov. V trestnom konaní sa nepreukázalo, že by poškodená absolvovala lekárske liečenie v trvaní minimálne 12 mesiacov, tak ako sa mohla táto vážna duševná porucha stratiť bez stopy bez liečenia, existujú preto skutočne vážne pochybnosti, či poškodená túto poruchu vôbec mala. Súd sa tiež nevenoval vyvodeniu záverov z tvrdenia znalca, že nevie určiť, kedy u poškodenej porucha nastala. nepochybne v apríli 2021 u nej bola a zároveň pripustil, že táto porucha mohla vzniknúť aj v súvislosti s niečím iným. Obhajoba uvádza, že ak u poškodenej takáto porucha vznikla, tak vznikla po 12.1.2021, a teda nie v súvislosti s obžalovaným. ktorý bol od 12.01.2021 obmedzený na osobnej slobode a v styku s poškodenou nebol.

V ďalšom uviedol, že znalec tiež potvrdil pri svojom výsluchu na hlavnom pojednávaní, že pri diagnostikovaní stresovej poruchy vychádza iba z vyjadrení pacienta, v danom prípade poškodenej. Všeobecná a aj špecifická vierohodnosť výpovedí poškodenej je pritom podľa vykonaného znaleckého dokazovania znalcom RNDr. Mgr. Dušanom Kešickým znížená, čo konštatuje aj znalec MUDr. Mário Straka. Ten v znaleckom posudku zo dňa 5.5.2022 (i zo dňa 19.5.2021) uvádza, že špecifická výpoveď poškodenej k veci je znížená, chýba jej vnútorná previazanosť a konzistencia, ide o nesúvislý prejav bez prepojenia, opisy zážitkového sprievodu absentujú. Poškodená napríklad popisuje vo svojej výpovedi v prípravnom konaní incident s matkou a sestrou obžalovaného, ktoré chceli zobrať jej dieťa do Maďarska tak, že sa stal dňa 20.7.2020, neskôr hovorí o dni 12. marca, teda ňou uvedené údaje nemožno brať ako celkom pravdivé a je potrebné vierohodnosť jej výpovedí hodnotiť skutočne ako zníženú. Za týchto okolností neakceptoval bez pochybností existenciu posttraumatickej stresovej poruchy u poškodenej, ak jej diagnostikovanie vychádza iba z vyjadrení poškodenej, keďže pravdivosť jej vyjadrení pred znalcom súd neskúmal, tiež ak nevie, či nevznikla po 12.01.2021, ak sa stratila bez objektívne potrebného liečenia v trvaní minimálne 12 mesiacov a ak nikto neskúmal, či sa v živote poškodenej niečo nestalo v období po 12.01.2021 až do jej vyšetrenia v apríli 2021, a keď znalec pripustil, že mohla vzniknúť aj v súvislosti s niečím iným, než s obžalovaným. Vo vzťahu ku kvalifikačnému znaku nie je možné dospieť k jednoznačnému záveru, že obžalovaný spôsobil poškodenej ťažkú ujmu na zdraví, znalec neurčil jednoznačnú súvislosť vzniku posttraumatickej stresovej poruchy s konaním obžalovaného (v znaleckom posudku z 5.5.2022 uviedol, že je taký predpoklad), nie je možné vznik takéhoto stavu poškodenej objektivizovať iným dôkazom.

Ku kvalifikačnému znaku po dlhší čas namietal, že pre naplnenie znakov trestného činu podľa písm. aj ods. 3 § 208 treba, aby v dôsledku páchatelovho týrania bolo spôsobené poškodenému fyzické alebo psychické utrpenie, teda stav, vyznačujúci sa telesnými alebo duševnými bolesťami, ktoré ovplyvňujú obvyklý spôsob života týranej osoby a netrávajú celkom krátky - prechodný čas, ktorýmkoľvek konaním taxatívne uvedeným v § 208 ods. 1 písm. a/ až e/ Tr. zák. Podľa jeho názoru, ak sa zameriame na tvrdenie súdu v skutkovej vete rozsudku, že obžalovaný poškodenú od septembra 2018 pravidelne, takmer každý deň, ponižoval, a to aj v prítomnosti ďalších osôb, nadával jej, pri hádkach sa jej zvykol vyhrážať zabitím, raz do mesiaca ju tiež fyzicky napadol tak, že ju fackal alebo udieral.... toto tvrdenie nie je okrem výpovede poškodenej až do udalosti zo septembra 2020, potvrdené žiadnym iným dôkazom. Poškodená vo svojej výpovedi v prípravnom konaní potvrdila, že ju obžalovaný dňa 14.9.2018 zbil, ale v žiadnej výpovedi nehovorí podrobnosti o spolužití v období od 14.9.2018 do septembra 2020. Z výpovedí svedkov takýto záver nie je možné bez pochybností vyvodiť, iba sa domnievať, taktiež je potrebné zdôrazniť, že obžalovaný s poškodenou podľa vykonaného dokazovania nežili spolu sústavne, ale aj s prestávkami (napríklad výpoveď svedka A. F. hlavnom pojednávaní dňa 9.3.2022 a iné). Súd sa opiera o výpoveď svedkyne B. E., ktorá však zranenia na poškodenej nikdy osobne nevidela a v podstate ani vo výpovedi nepopisovala konanie obžalovaného, ktoré by bolo možné považovať za týranie. Svedkyňa C. M. nebola svedkom neadekvátneho správania sa obžalovaného k poškodenej. Len od syna počula, že jej raz mal dať facku, čo tiež nemožno považovať za týranie. Svedok E. I. uviedol, že poškodená mu volala so sťažnosťami na obžalovaného za skúmané obdobie asi štyrikrát, čo tiež nezodpovedá týraniu, naviac ide o brata poškodenej. Svedok A. F. uviedol, že poškodená sa mu sťažovala na obžalovaného raz za mesiac, ku koncu roka 2020 a v roku 2021, že ju mal aj zbiť. Súd z tejto výpovede vyvodil svoj vlastný záver hodiaci sa do zvolenej verzie skutku, že vraj svedok uviedol, že poškodená sa mu zvykla sťažovať na obžalovaného, že sa hádajú a že ju bije približne raz za mesiac, to z jeho výpovede rozhodne vyvodiť bez domnienok nie je možné. Naopak otec poškodenej, svedok E. I. sa vyjadril, že obžalovaný sa k poškodenej v jeho prítomnosti správal dobre, neponižoval ju. Podobne vypovedala aj matka poškodenej M. I.. Súd vyhodnotil výpovede svedkov, ktorý sa vyjadrovali v neprospech poškodenej tak, že ich nepovažoval za vierohodné.

Podľa názoru obhajoby z uvedeného dôvodu nemožno hovoriť o tomto období ako o týraní, pretože tu nebolo preukázané trvalé bezcitné správanie sa obžalovaného voči poškodenej. Takýto záver nie je možné vyvodiť ani z dvoch ďalších fyzických útokov obžalovaného na poškodenú, tj. zo septembra 2020 a z 12.1.2021 z rovnakých dôvodov ako je vyššie uvedené, teda chýba preukázanie kvalifikačného znaku „po dlhší čas“. Časové údaje sú veľmi dôležité pri skúmaní právnej kvalifikácie týrania blízkej osoby alebo zverenej osoby podľa § 208 Tr. zák., pričom súd im nevenoval primeranú pozornosť. V ďalšom poukázal na uznesenie NS SR č.k. 2Toš 4/2009 zo dňa 26.02.2010 a uznesenie NS SR č.k. 5To 17 / 2009 zo dňa 25.02.2010.

Čo sa týka procesného postupu súdu, k tomuto namietal, že prvostupňový súd neprečítal znalecké posudky, na ktoré sa znalci odvolali pri ich výsluchu a následne ich prečítal na hlavnom pojednávaní dňa 28.2.2023 bez prítomnosti znalcov, nejde o správny procesný postup. Nie je možné považovať za výsluch znalca na hlavnom pojednávaní taký postup, ak sa na skoršom hlavnom pojednávaní vypočuje znalec bez toho, aby sa na tomto hlavnom pojednávaní prečítal jeho znalecký posudok, na ktorý sa odvolal, za účasti tohto znalca, stranám sa v tejto situácii umožní klásť mu otázky a na ďalšom pojednávaní sa zase prečíta znalecký posudok bez účasti znalca. Znalecký posudok, na ktorý sa znalec odvolal, mal byť prečítaný za účasti znalca a následne malo byť stranám konania umožnené klásť znalcovi otázky, pretože tie bezprostredne súvisia z vykonávaním samotného tohto dôkazu. Opačný postup je neakceptovateľný a ide o nezákonne vykonaný dôkaz.

Záverom obžalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/ Trestného poriadku a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku, aby vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Obžalovaný A. B. prostredníctvom obhajcu JUDr. Juraja Gavalca v žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 10.08.2023, doručenej krajskému súdu dňa 11.08.2023 (č.l. 1251 spisu), doplnil odôvodnenie odvolania voči výroku o treste o návrh podľa § 39 ods. 1 Trestného poriadku a zníženie trestu na hranicu 3 rokov s podmienčným odkladom na dlhšiu skúšobnú dobu z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu (onkologické ochorenie).

Okresný prokurátor a poškodená odvolanie nepodali, okresný prokurátor sa k odvolaniu obžalovaného v primeranej lehote aj napriek výzve okresného súdu nevyjadril.

Konanie na odvolacom súde:

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie dňa 22.08.2023 prostredníctvom videokonferenčného zariadenia podľa § 61b ods. 1 Trestného poriadku za účasti zástupkyne Krajskej prokuratúry v Trnave, obžalovaného, obhajcu obžalovaného a tlmočníčky.

V úvode verejného zasadnutia predseda senátu oboznámil prítomných o nasledovné písomnosti: rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 19.04.2023 sp. zn. 14T/2/2021, odvolanie obžalovaného č.l. 982, odôvodnenie odvolania podané obhajcami č.l. 1207-1210, 1214-1218, odpis RT a podstatný obsah spisu.

Obžalovaný A. B. žiadal doplniť správu o stave veci tým, že uviedol nasledovné („citácia“): „Chcem doplniť svoje odvolanie s poukazom na môj nepriaznivý zdravotný stav. Rád by som sa vyjadril k súvislosti s mojim zdravotným stavom. Žiaľ v roku 2022 som zbadal na moje nahmatanie hrču s čím som sa obrátil na lekára. 7 týždňov dozadu čo som prišiel z N. došlo aj ku konzultácii s nemocnicou, že potrebujem 6 týždňov špeciálnu diétu čo je potrebné k tomu, aby sa zlepšil môj zdravotný stav, aby som mohol dostať jódovú terapiu. Napriek tomu, že uplynulo 7 týždňov som neobdržal odpoveď kedy by som mal začať liečbu, lebo čím skôr by som mal začať s diétou. Napriek tomu, že som absolvoval operáciu, kde mi odstránili uzlinu, niečo tam zostalo. Bol by som rád, keby som mohol postúpiť najskôr liečbu ochorenia. Sám teda som sa pokúšal začať s určitou formou diéty, podarilo sa mi schudnúť. Ja by som chcel, ale nemôžem túto terapiu realizovať v ústave. Tak by som bol rád, keby padlo nejaké rozhodnutie v súvislosti s liečbou, aby som mohol podstúpiť liečbu s jódom. Mám bolesti. Mám šancu liečiť sa a uzdraviť sa. Síce je to v spise, ale nič sa ešte nedialo a nemôžem čakať každý deň.“ V ďalšom uviedol, že „na tomto mieste sa chcem v celom rozsahu priznať čo sa dialo v roku 2018 to chcem uznať z časti. Poškodená, keď počas hádky ma napadla, viackrát ma udrela, ja som ju prosil, aby to nerobila, aby stým prestala. Napriek tomu ma bila, snažil som sa ju trochu zmierniť a ona neprestala a žiaľ veľmi ľutujem udrel som ju dvomi fackami. Tie dve facky veľmi ľutujem a chcem sa za to ospravedlniť. V súvislosti s inými vecami neviem čo ona vypovedala. V tejto jednej veci sa cítim byť vinný, ostatné popieram.“

Zástupkyňa Krajskej prokuratúry v Trnave na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu v konečnom návrhu uviedla, že napriek tvrdeniam obhajoby považovala rozsudok prvostupňového súdu vo výroku o treste a vine za vecne správny, zákonný a primeraný. K námietkam obžalovaného týkajúcich sa jeho zdravotného stavu uviedla, že v podmienkach ústavu mu dokáže byť poskytnutá adekvátna zdravotná starostlivosť. Odvolanie obžalovaného navrhla v zmysle § 319 Trestného poriadku zamietnuť.

Obhajca obžalovaného sa v konečnom návrhu pridržiaval návrhu v písomnom odvolaní. Navrhol ho zrušiť a vrátiť vec prvostupňovému súdu. Čo sa týka zdravotného stavu nesúhlasil s vyjadrením prokuratúry, že nemocnica pre obvinených a odsúdených v Trenčíne dokáže zabezpečiť, lebo samotný zákrok riešila civilná nemocnica. Podľa predložených lekárskeho správ nemocnice D. O. A. P. je potrebné špeciálna starostlivosť, ktorá v priestoroch ústavu nie je možné poskytnúť aj vzhľadom k tomu v prípade ožarovania by obžalovaný mohol nepriaznivo vplyvať na ostatných obvinených v ústave. Z týchto dôvodov nesúhlasil s vyjadrením prokuratúry. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť okresnému

súdu na nové konanie, eventuálne v prípade uznania viny uložiť obžalovanému trest pri mimoriadnom znížení na hranicu troch rokov s podmieneným odkladom jeho výkonu, uložením probačného dohľadu primeraných povinností a obmedzení a to aj z dôvodu, aby mohol obžalovaný absolvovať liečbu v civilnom zariadení.

Obžalovaný A. B. v konečnom návrhu súhlasil a pridržoval sa záverečného návrhu svojho obhajcu. Krajský súd, ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania, podľa § 317 odsek I Trestného poriadku, preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým podal odvolateľ odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že odvolanie obžalovaného je dôvodné, avšak len v rámci námietok obžalovaného uplatnených voči výroku o treste.

Celkom na úvod krajský súd považuje za potrebné uviesť, že v predmetnom konaní už Okresný súd Dunajská Streda rozhodoval, keď rozsudkom zo dňa 01.06.2022, č.k. 14T/2/2021-597, obžalovaného A. B. uznal vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na skutkovom základe tam uvedenom. Za túto trestnú činnosť okresný súd obžalovanému uložil podľa § 208 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie okresný prokurátor čo vo výroku o treste ako i obžalovaný A. B. čo do výroku o vine, o treste ako aj proti konaniu, ktoré tomuto rozsudku predchádzalo.

Následne Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 29.11.2022, č. k. 3To/72/2022-670, napadnutý rozsudok prvostupňového súdu podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c), ods. 2 Trestného poriadku v celom rozsahu zrušil a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Po zrušení a vrátení veci okresnému súdu bolo jeho úlohou odstrániť vytýkané nedostatky, najmä procesné pochybenia tým, že v súlade s § 368 ods. 2 Trestného poriadku prečíta obsah znaleckých posudkov, prípadne vykoná iné dôkazy, ktoré z ich obsahu môžu vyplývať a za dodržania procesných ustanovení zabezpečujúcich právo obžalovaného na obhajobu a podľa výsledkov vykonaného dokazovania (po vysporiadaní sa aj s tzv. odvolacími námietkami obžalovaného prezentovanými v obsahu písomného odvolania v rozsahu č.l. 636-638, 656-658 spisu) rozhodnúť o obžalobe spôsobom, ktorý bude zodpovedať skutočnému stavu veci a zákonu.

Zo zápisnice z hlavného pojednávania zo dňa 01.03.2023 (č.l. 944-947 spisu) vyplýva, že samosudkyňa pribrala podľa § 28 ods. 1 Trestného poriadku do konania tlmočníka B. B. N., následne samosudkyňa postupom podľa § 277a ods. 1 Trestného poriadku obžalovaného vyzvala, aby sa vyjadril či súhlasí alebo nesúhlasí so zmenou samosudkyne a zároveň ho poučila o procesnoprávných následkoch v zmysle § 277a Trestného poriadku. K tomu odsúdený vyslovil súhlas so zmenou samosudkyne a bolo vyhlásené uznesenie podľa § 277 ods. 5 Trestného poriadku, v zmysle ktorého súd pokračoval v odročenom hlavnom pojednávaní s tým, že samosudkyňa prečítala a oboznámila obsah doterajšieho konania. Súčasne podľa § 268 ods. 2 Trestného poriadku samosudkyňa vykonala dokazovanie a to čítaním záverov znaleckého posudku MUDr. Mária Straku č. 25/2021 zo dňa 22.02.2021 (č.l. 181-195 spisu), znaleckého posudku MUDr. Mária Straku č. 73/2021 zo dňa 11.05.2021 (č.l. 209-223 spisu), znaleckého posudku RNDr. Mgr. Dušana Kešického č. 19/2021 zo dňa 14.04.2021 (č.l. 196-206 spisu), znaleckého posudku PhDr. Mgr. Eleny Fortis č. 63/2021 zo dňa 03.09.2021 (č.l. 378-404 spisu), znaleckého posudku Ing. Ladislava Nagya č. 09/2021 zo dňa 16.03.2021 a doplnok č. 1 k tomuto ZP zo dňa 04.05.2021 (č.l. 232-264 v spojení so zaistenými fotografiami a prekladom zaistenej komunikácie (č.l. 265-269b spisu). Ďalej čítaním podstatného obsahu listinných dôkazov a to lekárskej správy (č.l. 98 a 104 spisu), fotografií poškodenej (č.l. 105-108 spisu), zápisnice o vydaní veci (č.l. 230-231 spisu), správy o povesti obžalovaného (č.l. 274 spisu), lustrácie obžalovaného v SP, lustrácie obžalovaného v GPSR, lustrácie obžalovaného v CESDAP, lustrácie obžalovaného v RT, lustrácie obžalovaného v ZVJS, záznamov z operačného strediska (č.l. 313-319 spisu).

Zo zápisnice z hlavného pojednávania zo dňa 19.04.2023 (č.l. 978-982 spisu) vyplýva, že samosudkyňa pribrala podľa § 28 ods. 1 Trestného poriadku do konania tlmočníka B. B. N. a následne podľa § 269 Trestného poriadku vykonala dokazovanie a to čítaním podstatného obsahu listinných dôkazov: uznesenie OR PZ DS zo dňa 21.01.2021 o pribratí znalca MUDr. Mária Straku (psychiater) vyšetrenie obžalovaného do konania (č.l. 178-179 spisu), uznesenie OR PZ DS zo dňa 21.01.2021 o pribratí znalca RNDr. Mgr. Dušana Kešického, PhD. (č.l. 193-195 spisu), uznesenie OR PZ DS zo dňa 29.04.2021 o pribratí znalca MUDr. Mária Straku (č.l. 207-208 spisu), uznesenie OR PZ DS zo dňa 28.01.2021 o pribratí znalca (č.l. 240-241, 244 spisu), žiadosť OS DS (č.l. 555 spisu), Výpis z ÚEP

MV SR zo dňa 04.06.2021 (č.l. 277 spisu), hodnotiaca správa z ÚVV Leopoldov (č.l. 960 spisu), lustrácie obžalovaného v SP, lustrácie obžalovaného v REGOB, lustrácie obžalovaného v DSC, lustrácie obžalovaného v CESDAP, lustrácie obžalovaného v RT, lustrácie obžalovaného v ZVJS a fotografií predložených obhajcom na hlavnom pojednávaní, týkajúcich sa poškodenej.

Po preskúmaní obsahu spisového materiálu krajský súd v prvom rade zistil, že okresný súd rešpektoval povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 327 ods. 1 Trestného poriadku, teda viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu, keď postupoval podľa pokynov vyjadrených v uznesení Krajského súdu v Trnave zo dňa 29.11.2022, č. k. 3To/72/2022-670 (okresný súd odstránil nedostatky, najmä vytýkané procesné pochybenia), teda postupoval v súlade s Trestným poriadkom, na hlavnom pojednávaní vykonal všetky dostupné dôkazy v rozsahu potrebnom pre náležité zistenie skutkového stavu veci nevyhnutného pre zákonné a objektívne rozhodnutie. Okresný súd tiež dodržal všetky zákonné ustanovenia, zmyslom ktorých je zabezpečenie práva obžalovaného na obhajobu, následne v súlade s ustanovením § 2 ods.12 Trestného poriadku vykonané dôkazy vyhodnotil po uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a dospel tak ku správnym skutkovým zisteniam, ktoré zodpovedajú vykonaným dôkazom.

V odôvodnení napadnutého rozsudku potom okresný súd v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Trestného poriadku jasne vyložil, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, existenciu ktorých skutočností pokladal so zreteľom na výsledky dokazovania za vylúčenú alebo pochybnú, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä pokiaľ si vzájomne odporujú. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je tiež zrejmé, ako sa prvostupňový súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa riadil, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny.

K výroku o vine:

Krajský súd vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému a ustálenému okresným súdom v otázke viny v napadnutom rozsudku nemá žiadne výhrady, závery okresného súdu si v celom rozsahu osvojuje a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

S ohľadom na obsah odvolacích námietok obžalovaného sa žiada podotknúť, že krajský súd zhodne, ako súd I. stupňa nemal pochybnosti o vine obžalovaného tak, ako mu to kladie za vinu obžaloba a prvostupňový rozsudok. Dôkazy, ktoré boli vo veci vykonané, vytvárajú vo svojom súhrne ucelenú reťaz priamych i nepriamych dôkazov, ktoré obžalovaného zo spáchaného skutku bez akýchkoľvek pochybností usvedčujú.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a v prípade, ak sa odvolací súd stotožní s úvahami súdu nižšieho stupňa a tieto považuje za zákonné a správne nie je potrebné, aby tieto opakoval vo svojom rozhodnutí, ale stačí, aby na tieto len stručne poukázal (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/2/2018 z 23. januára 2018).

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

V predmetnom konaní vina obžalovaného A. B. bola jednoznačne preukázaná výpoveďami poškodenej H. I. z prípravného konania, v ktorých v zásade zhodne popísala svoj vzťah s obžalovaným a zhodne a pomerne podrobne opísala najzávažnejšie fyzické útoky obžalovaného na jej osobu počas trvania ich vzťahu, pričom tieto jej výpovede hodnotí aj odvolací súd v zhode s právnym názorom okresného súdu, ako hodnoverné, jednoznačne a nespochybniteľne usvedčujúce obžalovaného zo spáchania predmetného skutku tak, ako to ustálil na hlavnom pojednávaní okresný súd. Menovaná poškodená jasne a zrozumiteľne popísala skutočnosti, ktoré mala za dôležité a ktoré sa týkajú žalovaného skutku. Taktiež sa obžalovanému nepodarilo presvedčiť ani odvolací súd o nedôveryhodnosti výpovedí poškodenej z prípravného konania, pretože jej výpovede sú podporené aj výpoveďou svedkyň B. B., a I. E., ktoré zhodne potvrdili, že v jednu noc v roku 2018 prišla k nim poškodená v sprievode policajtov, pričom videli na nej, že plakala a mala zranenia, a poprosila, či u nich nemôže prespať, nakoľko nechce ísť v takom stave domov k rodičom. To, že poškodená mala zranenia z tohto incidentu, potvrdila aj svedkyňa M. I.. Výpoveď poškodenej je podporená aj výpoveďou svedkyne B. E., ktorá uviedla, že

má vedomosť o zlomenej ruke priamo od poškodenej, ktorá jej zatelefonovala a povedala, čo sa stalo, a teda, že obžalovaný ju v sprche chytil za ruku, vtedy však ešte nevedela, že má zlomenú ruku, to zistila, až keď išla k lekárovi, poškodená jej tiež posielala fotky, kde mala modriny a videla aj tú jej zlomenú ruku; výpoveďou svedka A. F., ktorý uviedol, že videl, že poškodená mala ruku v sadre, povedala mu, že jej to spravil obžalovaný; výpoveďou svedka E. I. staršieho, ktorý uviedol, že má vedomosť o tom, že poškodená mala zlomený prst, k tomu sa najskôr vyjadřila, že spadla a neskôr uviedla, že jej obžalovaný vykrútil ruku ako i výpoveďou svedka E. I. mladšieho, ktorý uviedol, že stopy násillia na poškodenej videl, keď ju videl po incidente, tak videl nejaké flaky, poškodená plakala a povedala mu, že ju obžalovaný zbil. V súhrne potom výpovede poškodenej H. I. z prípravného konania vyznievajú vnútorne logicky, hodnoverne a sú v dobrom logickom súlade aj s ostatnými, vo veci vykonanými dôkazmi – znaleckým posudkom RNDr. Mgr. Dušana Kešického, PhD. č. 19/2021, ktorý konštatoval, že poškodená vykazuje niektoré znaky týranej osoby hlavne v zmysle reakcie na stres, ktorý sa v obsahoch prejavu spája s konaním obžalovaného, pričom uviedol, že konanie obžalovaného, ktoré sa mu kladie za vinu, pravdepodobne spôsobovalo poškodenej psychické utrpenie, a okrem toho zistil u poškodenej tiež čiastočne príznaky posttraumatickej stresovej poruchy, preto odporučil jej psychiatrické znalecké skúmanie so zameraním na diagnostikovanie a rozsah traumy; rovnako je táto podporená aj znaleckým posudkom MUDr. Mária Straku č. 73/2021, ktorý na základe následného vyšetrenia poškodenej konštatoval u nej posttraumatickú stresovú poruchu v príčinnej súvislosti s konaním obžalovaného ako i lekárskymi správami poškodenej, záznamami z operačného strediska, zo zaistenej komunikácie ako i z ďalších listinných dôkazov, na ktoré poukázal prvostupňový súd v napadnutom rozsudku. Všetky tieto usvedčujúce dôkazy vytvárali dostatočnú logickú reťaz dôkazov svedčiacich o vine obžalovaného bez tých najmenších pochybností. Tieto dôkazy dostatočne vyvracali tiež obranu obžalovaného, ktorú v konaní prezentoval, a preto odvolací súd nemohol prisvedčiť žiadnej z jeho odvolacích námietok.

Pokiaľ teda ide o odvolacie námietky obžalovaného, ich podstata spočívala v kritike spôsobu, akým okresný súd vyhodnotil vykonané dôkazy, najmä výpoveď poškodenej H. I. ako i ďalších vyššie menovaných svedkov. V odôvodnení odvolania následne obžalovaný polemizoval s odôvodnením rozsudku a presadzoval vlastnú verziu, ktorá je založená na inom, pre neho priaznivejšom hodnotení vykonaných dôkazov (napríklad že ide o simulované týranie, ktoré bolo zámerne nadkvalifikované orgánmi činnými v trestnom konaní, pričom poškodená s cieľom dosiahnuť väzobné stíhanie obžalovaného vykonštruovala jednotlivé skutočnosti, ktoré boli následne obhajobou spochybnené a pod.).

Ku kritike obžalovaného ohľadne spôsobu, akým okresný súd hodnotil vykonané dôkazy, najmä výpovede poškodenej ako aj výpovede ostatných svedkov, rovnako aj znalecké posudky zabezpečené v tomto konaní, je potrebné vo všeobecnosti uviesť, že v trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Inak povedané, Trestný poriadok neupravuje otázku minimálneho množstva a kvality dôkazov potrebných na preukázanie viny obžalovaného. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. V súvislosti s hodnotením dôkazov platí aj druhé pravidlo, podľa ktorého ak okresný súd postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, teda že ich hodnotil na základe vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a dospel k logicky odôvodneným skutkovým zisteniam, krajský súd nemôže napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že by sám na základe svojho presvedčenia hodnotil tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom. V takom prípade totiž nie je možné napadnutému rozsudku vytknúť žiadnu vadu v zmysle uvedeného ustanovenia (porovnaj R 53/1992).

Krajský súd tiež opakovane vo svojich rozhodnutiach prizvukuje, že právo na spravodlivý proces neznamená právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami, predstavami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Rovnako súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov, lebo proces dokazovania (a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho

rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku, podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.08.2015, sp. zn. 4Tdo/36/2015).

Inak povedané, proces dokazovania (a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku, podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1To/7/2012 z 30. januára 2013).

Potom odvolacie námietky obžalovaného, že súd pristúpil len k nekritickému vyhodnocovaniu dôkazov v neprospech obžalovaného a pod., svojim obsahom nenapĺňajú žiadny odvolací dôvod podľa § 321 Trestného poriadku. Vykonané dôkazy totiž tvoria uzavretú reťaz jednotlivých priamych aj nepriamych dôkazov, logicky na seba nadväzujúcich, preto i krajský súd dospel k záveru, že vina obžalovanému bola preukázaná bez akýchkoľvek pochybností, a preto rozsudok okresného súdu, pokiaľ ide o ustálenie skutkového stavu a jeho právne posúdenie, považoval za správny a zákonný s tým, že konanie obžalovaného tak, ako je opísané v súlade so zisteným skutočným stavom veci vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku, napĺňa znaky skutkovej podstaty vyššie uvedeného trestného činu. Navyše k tým odvolacím námietkam, v ktorých obžalovaný popiera svoje konanie tým tvrdením, že prvostupňový súd sa obmedzil na osvojenie si výpovedí poškodenej ako aj jej rodinných príslušníkov, čo mu plne postačovalo na ustálenie jeho viny, k tejto námietke je potrebné pripomenúť, že vina obžalovaného je okrem výpovedí poškodenej a jej rodinných príslušníkov preukázaná aj výpoveďou svedkov I. E. a A. F., ktorí nie sú v príbuzenskom vzťahu s poškodenou, taktiež vyššie uvedenými znaleckými posudkami a výpoveďami znalcov, lekáorskými správami, zaistenými fotografiami a ďalšími listinnými dôkazmi. Za danej dôkaznej situácie teda nebolo namieste prisvedčiť ani odvolacím námietkam obžalovaného, že je potrebné individuálne prihliadnuť na jednotlivé dôkazy a spôsoby, akým ich súd posúdil, pretože tak urobil už súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku. Navyše ide o špecifický druh trestnej činnosti, ku ktorej páchaniu dochádza v súkromí, často bez prítomnosti iných osôb, ktoré by o nej eventuálne mohli svedčiť, a preto najmä priame dôkazy existujú v takýchto prípadoch spravidla len v minimálnom počte. K tým odvolacím námietkam, v ktorých obžalovaný opakovane hodnotí výpovede poškodenej z prípravného konania a hlavného pojednávania odlišne od prvostupňového súdu, najmä poukazujúc na to, že poškodenú je potrebné v celom konaní posudzovať ako absolútne nedôveryhodného svedka, s týmto názorom obžalovaného krajský súd nesúhlasí, resp. sa s ním nestotožňuje. Ku kritike obžalovaného ohľadne spôsobu, akým prvostupňový súd hodnotil vykonané dôkazy, poukazuje krajský súd na vyššie uvedené základné pravidlá v súvislosti s hodnotením dôkazov ako i na to ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej pri hodnotení vierohodnosti svedka je súd povinný prihliadnuť najmä k vnútornej štruktúre výpovede svedka, teda či si neodporuje v podstatných okolnostiach, o ktorých vypovedal, k logickým súvislostiam o okolnostiach, o ktorých svedok vypovedá, či výpoveď svedka je v súlade aj s ostatnými dôkazmi zadováženými v trestnom konaní, pričom nie menej podstatná bude aj okolnosť vzťahu svedka k obžalovanému, teda či svedok s obžalovaným je v príbuzenskom vzťahu, resp. (ne)priateľskom, susedskom, či zamestnávateľskom vzťahu, príp. v inom vzťahu podriadenosti alebo nadriadenosti. Taktiež je potrebné prihliadať na existenciu vlastného (často hmotného) záujmu svedka na výsledku trestného konania, v prípade, že v trestnom konaní vyjde najavo motív a príčina (vyplývajúce, či už z pozitívneho alebo negatívneho pomeru medzi svedkom a obžalovaným alebo svedkom a poškodeným), ktoré by mohli mať na výpoveď svedka vplyv. Je úlohou súdu, aby po zvážení všetkých týchto dôkazov a okolností prípadu, postupom v zmysle ust. § 2 ods. 12 Tr. por. podľa vnútorného presvedčenia rozhodol, ktorá skupina dôkazov je vierohodná a ktorá vierohodná nie je (uznesenie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 1To/97/2009 zo dňa 3.9.2009.).

Vzhľadom na uvedené sa potom krajský súd plne stotožnil so spôsobom, akým vyhodnotil rozdiely vo výpovediach poškodenej z prípravného konania a hlavného pojednávania prvostupňový súd, ktorý v napadnutom rozsudku uviedol, že na základe podrobného vyhodnotenia oboch výpovedí poškodenej z prípravného konania v kontexte skutočností vyplývajúcich zo všetkých ostatných vykonaných dôkazov

(svedeckých výpovedí a listinných dôkazov - záznamov z operačného strediska, lekárskeho správ, zaistej komunikácie a fotografií poškodenej) dospel k záveru, že zmena výpovede poškodenej na hlavnom pojednávaní, kedy poprela všetky v prípravnom konaní tvrdené skutočnosti (dôvodiac, že bola na obžalovaného nahnevaná, urobila to zo zlosti, nechce, aby ich dcéra vyrastala bez otca, boli medzi nimi len menšie hádky, raz dala facku ona, potom facku dostala, navzájom sa vyhrážali, ale nikdy ju neponižoval, nefackal, v septembri 2018 dostala iba facku, ale on tiež, a v septembri 2020 sa pohádali kvôli maloletej, ale fyzický napadnutá nebola), je značne aj účelová a tendenčná, uskutočnená v snahe napomôcť obžalovanému zbaviť sa trestnej zodpovednosti, preto na túto zmenu výpovede neprihliadol a v ďalšom vychádzal len z výpovedí poškodenej z prípravného konania, ktoré, ako je už vyššie podrobne vysvetlené, plne korešponujú s vykonanými dôkazmi (svedeckými výpovedami svedkov: M. I., E. I. staršieho, E. I. mladšieho, B. B., B. E., I. E. a A. F.; listinnými dôkazmi: lekárske správy poškodenej z 15.09.2018, 13.09.2020, 18.09.2020, 22.09.2020, 09.11.2020, záznamy z operačného strediska z 15.09.2018, zaistené fotografie a komunikácia z mobilného telefónu poškodenej medzi ňou a obžalovaným a jeho otcom) a vzájomne sa dopĺňajú. Pre zdôraznenie uviedol, že zmena výpovede poškodenej na hlavnom pojednávaní je v zjavnom rozpore s vykonanými dôkazmi, súd preto nemal pochybnosti o jej účelovosti. V tejto súvislosti poukázal tiež na fakt, že okrem účelovej zmeny výpovede je zmena výpovede poškodenej osoby jedným z najčastejšie sa opakujúcich javov pokiaľ ide o domáce násilie (stáva sa tak až v 90 % prípadov), keď žena či už pod tlakom okolia, rodiny, kvôli maloletým deťom, tiež v dôsledku ekonomickej alebo akejsi citovej závislosti na partnerovi zmení výpoveď a protiprávne konanie (ktorého protiprávnosť si celkom zjavne uvedomuje) začne bagatelizovať a svoje prvotné výpovede meniť v prospech osoby, ktorá sa takéhoto konania dopúšťa (BÚTOROVÁ, Z. a kol. 2005. Násilie páchané na ženách ako problém verejnej politiky. Bratislava: Inštitút pre verejné otázky. ISBN 80-88935-78-4.). V danom prípade bola podľa názoru súdu zmena výpovede poškodenej motivovaná, okrem prirodzenej a pre obeť domáceho násillia typickej zmeny jej pohľadu na vec s odstupom času, kedy dojmy z negatívnych zážitkov odznievajú, a teda aj jej prežívanie sa mení, čo konštatoval vo svojej výpovedi aj znalec RNDr. Mgr. Dušan Kešický, PhD., predovšetkým však správaním sa rodiny obžalovaného k poškodenej, ktorá jej vyčítala a dávala za vinu, že obžalovaný je vo väzbe kvôli nej, ona to zapríčinila, čo uviedol vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní aj samotný znalec MUDr. Mário Straka, psychiater, ktorý vyšetruoval poškodenú, a mohla byť motivovaná aj tým, že poškodená nechcela, aby dieťa vyrastalo bez otca, čo uviedla sama uviedla. Poškodenou tvrdený dôvod zmeny výpovede (hnev, zlosť) z vykonaného dokazovania nevplynul, práve naopak, bolo zistené, že poškodená mala z obžalovaného strach, stres a bála sa ho, podanie trestného oznámenia a obsah jej výpovedí z prípravného konania je tak plne v súlade so skutočnosťami preukázanými vykonanými dôkazmi. V súvislosti so zmenou výpovede poškodenej súd poukazuje aj na judikát publikovaný v Zbierke zákonov pod č. R 72/1980, podľa ktorého „V prípade, ak svedok (poškodený) na hlavnom pojednávaní zmení svoju výpoveď tak, že s ohľadom na ďalšie vykonané dôkazy je zrejmé, že ide o zmenu tendenčnú, súd môže výrok o vine založiť aj na výpovedi svedka (poškodeného) z prípravného konania za súčasného vyňatia tendenčne zmenenej výpovede na hlavnom pojednávaní.“ Keďže výpovede poškodenej z prípravného konania boli podporené ostatnými dôkazmi, ako je vyššie uvedené, ani krajský súd tak ako súd prvostupňový nemal dôvod z nich nevychádzať, ale práve naopak, správne prvostupňový súd založil na nich svoje rozhodnutie a vyňal zmenenú výpoveď poškodenej z hlavného pojednávania. S hodnotením výpovedí poškodenej sa vysporiadal prvostupňový súd správnym spôsobom, ku ktorému nemá čo odvolací súd dodať a preto naň len poukazuje.

Navyše odvolacie námietky ohľadom nepoužiteľnosti výpovedí poškodenej z prípravného konania vykonaných po vznesení obvinenia sú taktiež nedôvodné. Takáto výpoveď, v prípade že ju svedok učiní po začatí trestného stíhania, je zákonná, prípustná, a súd môže oprieť o takúto výpoveď svoje rozhodnutie. Nanajvýš podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 358/2018, v prípadoch, keď svedok na hlavnom pojednávaní podstatne zmení svoju výpoveď v porovnaní s výpoveďou z prípravného konania, nestáva sa výpoveď z prípravného konania v dôsledku tejto okolnosti nulitnou. Trestný poriadok umožňuje takúto výpoveď využiť a subsumovať ju do procesu hodnotenia vykonaných dôkazov.

V súhrne potom možno uzavrieť, že z doposiaľ vykonaného dokazovania síce vyplynulo, že obžalovaný poprel spáchanie skutku, no jeho obhajoba je nedôveryhodná nielen pre vnútornú nekonzistentnosť s ostatne vykonanými dôkazmi, na ktorú v podrobnostiach odkázal v odôvodnení napadnutého rozsudku už súd prvého stupňa a s ktorými úvahami z tohto plynúcimi sa odvolací súd pre ich logickosť, ale aj pre súlad s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku stotožnil. Obhajoba neobstojí proti konkrétnym, stabilným, bez podstatných rozporov podaných výpovedí poškodenej bývalej družky obžalovaného z prípravného konania a vyššie menovaných svedkov. Tu aj odvolací súd konštatuje, že obhajoba stojí

proti spolu ôsmym usvedčujúcim svedectvám, o ktorých občianskej poctivosti a celkovej hodnovernosti odvolací súd nemal žiadne dôkazy, ktoré by hodnovernosť svedkov spochybňovali. Podrobne na obsah ich výpovedí poukázal už súd prvého stupňa a nakoľko sa jeho zistenia kryjú s obsahom predložených zákonne vykonaných dôkazov, a rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu tvoria jeden kompaktný celok, nie je potrebné tento obsah opakovať aj v tomto rozsudku. Okrem týchto početných usvedčujúcich dôkazov, obžalovaného nepriamo usvedčujú aj závery znaleckého dokazovania zo psychologického a psychiatrického hľadiska, lekárske správy ako i ďalšie listinné dôkazy.

Pokiaľ obžalovaný opätovne poukázal na spôsob, akým sa súd vysporiadal so znaleckým dokazovaním, najmä že vyšetrovanie poškodenej nemohlo prebiehať z časti v maďarčine a z časti v slovenčine, ako tomu v prípade tohto znaleckého úkonu bolo, nad rámec uvedeného okresným súdom v napadnutom rozsudku krajský súd dodáva, že v zmysle čl. 34 ods. 2 Ústavy SR má každý občan patriaci k národnostným menšinám právo používať ich jazyk v úradnom styku. Zákon č. 184/1999 Z.z. o používaní jazykov národnostných menšín upravuje pravidlá používania jazyka menšiny v úradnom styku a v zvolených oblastiach. Podľa existujúcej zákonnej úpravy sa k tradične používaným menšinovým jazykom zaraďuje okrem iného aj maďarský jazyk. Zákon upravuje, kedy možno používať jazyk menšiny v úradnom styku. Keďže Ústava a príslušná zákonná regulácia ustanovuje osobitné podmienky využitia práva používania jazyka menšiny v úradnom styku, avšak povinnosť rešpektovať a dodržiavať ustanovenia zákona upravujúceho používanie štátneho jazyka nezakladá porušenie základného práva príslušníka menšiny na použitie svojho jazyka v úradnom styku. Inak povedané, súčasná zákonná úprava plne akceptuje a vytvára predpoklady na možnosť príslušníkov národnostných menšín používať jazyk národnostnej menšiny v ústnej aj písomnej komunikácii s orgánmi miestnej štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy a územnou samosprávou zriadenou právnickou osobou vrátane predkladania písomných listín a dôkazov. Teda namietané tvrdenie obhajoby vzhľadom na uvedené nie je dôvodné, nakoľko používanie menšinového jazyka aj v úradnom styku je základným ústavným právom. Navyše, správne okresný súd poukázal aj na to, že poškodená začala naznačovať existenciu jazykovej bariéry až po 7 mesiacoch od vyšetrenia u znalca a 4 mesiace po tom, čo jej bol znalecký posudok riadne doručený, pričom z vyšetrovacieho spisu nevyplýva žiadna skutočnosť, ktorá by nasvedčovala tvrdeniu obhajoby, že poškodená jazyku nerozumela.

V súvislosti so znaleckým dokazovaním obžalovaný poukázal opätovne na závery znaleckého posudku č. 57/2022 znalca MUDr. Straku, z ktorého, ako sám uviedol, vyplýva, že aktuálne nie sú u poškodenej prítomné symptómy postraumatickej stresovej poruchy a ani symptómy inej duševnej poruchy či choroby, v tejto súvislosti sa žiada krajskému súdu pripomenúť, že pokiaľ v neskoršom znaleckom posudku č. 57/2022 zo dňa 05.05.2022 znalec - psychiater MUDr. Mário Straka konštatoval, že poškodená v čase druhého vyšetrenia (t.j. cca po roku od vypracovania znaleckého psychiatrického posudku č. 73/2021 v prípravnom konaní a takmer rok a 4 mesiace po tom, čo nespolunaživala s obžalovaným, nakoľko tento bol vo väzbe) už netrpela duševnou poruchou - posttraumatickou stresovou poruchou, ani inou duševnou chorobou, či poruchou, krajský súd rovnako ako okresný súd nemal žiadne pochybnosti o tom, že táto porucha vznikla práve v dôsledku konania obžalovaného, pretože po tom, ako došlo k ukončeniu prísunu stresových faktorov (fyzických a verbálnych útokov a vyhrážok obžalovaného na jej osobu), táto porucha u poškodenej pominula, tak ako to predpokladali obaja príbratí znalci.

Námietky obžalovaného ohľadom kvalifikačného znaku - spôsobenia ťažkej ujmy na zdraví považuje odvolací súd za nedôvodné, pretože prvostupňový súd tiež objasnil, z čoho vychádzal pri časovom ohraničení skutku (u obžalovaného), keď poukázal na skutočnosti vyplývajúce z dokazovania na hlavnom pojednávaní. V tomto smere krajský súd preto len odkazuje na str. 41-42 napadnutého rozsudku, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožnil.

Je tiež právne irelevantná úvaha, ktorú obhajoba ponúkla v odôvodnení svojho odvolania, pokiaľ ide o otázku kvalifikácie skutku, resp. zohľadnenia dlhodobosti, ako okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby. Objektívna stránka trestného činu uvedeného v § 208 Trestného zákona spočíva v konaní páchatel'a, ktorý týra blízku osobu alebo osobu, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobujúc jej fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie niektorou z foriem uvedenou v tomto ustanovení.

Týraním treba rozumieť také zlé zaobchádzanie s blízkou osobou, alebo osobou, ktorá je v starostlivosti alebo výchove, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti, bezcitnosti a bezohľadnosti, ako aj určitou trvalosťou, prípadne sústavnosťou alebo opakovanými útokmi, ktoré týraná osoba pociťuje ako ťažké príkorie. Za týranie po dlhší čas je potrebné považovať obdobie zlého zaobchádzania s poškodenou osobou nie menej ako 6 mesiacov, počas ktorého dôjde k zásadnému zhoršeniu kvality života obeť, dokonca v niektorých prípadoch môže ísť aj o kratšie obdobie, ak by išlo o útoky výraznejšej krutosti, bezohľadnosti alebo bolestivosti, prípadne ak by ich intenzita bola obzvlášť vysoká. Zákonodarca ale sa

rozhodol prísnejšie postihovať prípady, kedy toto trvanie dosiahne intenzitu páchania po dlhší čas, ako kvalifikačného znaku pre spáchanie trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby závažnejším spôsobom konania v zmysle § 138 písm. b) Trestného zákona. Obdobie páchania predmetného zločinu bolo od mesiaca september 2018 do 12.01.2021, teda približne 2 a pol roka, čo je, aj podľa názoru odvolacieho súdu, pojmovo jednoznačne dlhším časom, časom ktorý výrazne presahuje minimálnu požiadavku na spáchanie daného trestného činu v zmysle podmienok uvedených v § 208 ods. 1 Trestného zákona. Nanajvýš, neustálenie presných časových údajov ohľadne jednotlivých čiastkových konaní samo o sebe ešte neznamená, že sa nestali, hoci možno súhlasiť s tým, že z hľadiska času by mali byť rozhodujúce skutočnosti čo najpresnejšie konkretizované. V tejto trestnej veci je však potrebné prihliadnuť na dlhšie časové obdobie, v ktorom sa skutok stal, ako aj na početnosť jednotlivých útokov, ktoré ho tvorili, pričom za takého stavu by ich presné ustálenie z hľadiska času, ale aj konkrétneho miesta a spôsobu konania, nebolo vo všetkých prípadoch reálne, avšak v danom prípade bolo ustálené celkové časové obdobie skutku, a pri niektorých popísaných útokoch aj ich presné časové určenie na deň, resp. aspoň mesiac, čo možno považovať za postačujúce.

Úmyselné konanie obžalovaného objektívne svojou dlhodobosťou a agresivitou znamenalo spôsobovanie poškodenej, ako jemu blízkej osobe (bývalej družke), fyzické a psychické utrpenie bitím, údermi, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu a stresu, čím ohrozoval jej fyzické a psychické zdravie a obmedzoval jej bezpečnosť a týmto činom spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a zároveň čin spáchal závažnejším spôsobom konania – po dlhší čas (od mesiaca september 2018 do 12.01.2021). Išlo o spôsobovanie fyzického alebo psychického utrpenia blízkej osobe, ktoré sa vyznačovalo dlhodobosťou a intenzitou zlého zaobchádzania, ktorým páchatel objektívne prejavoval hrubší stupeň necitlivosti a bezohľadnosti a ktoré poškodená, ako blízka osoba, pre jeho intenzitu, hrubosť, bezohľadnosť alebo bolestivosť dôvodne pociťovala ako ťažké príkorie. Takéto protiprávne správanie je evidentne správaním, ktoré je takto vnímateľné objektívne. Bolo tak dokázané, že obžalovaný spáchal zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

V súhrne potom možno označiť ďalšie odvolacie námietky obžalovaného za opakovanie argumentov (jeho obrany) prezentovaných na súde prvého stupňa, s ktorými sa tento náležite vysporiadal a ktoré ani odvolací súd nepovažoval za dôvodné. Na tomto mieste krajský súd poukazuje na to, že povinnosť odôvodňovať rozhodnutie nemôže byť ponímaná v takom zmysle, že je potrebné vysporiadať sa s každým argumentom. Podľa rozhodnutia ESLP vo veci Helle verzus Fínsko zo dňa 19.12.1998 sa odvolací súd pri potvrdení prvostupňového rozhodnutia (zamietnutí odvolania) v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia súdu nižšieho stupňa. Podľa doterajšej judikatúry Ústavného súdu z citovaných článkov Ústavy a Dohovoru však nemožno vyvodzovať, že dôvody uvedené súdom sa musia zaoberať zvlášť každým bodom, ktorý niektorý z účastníkov konania môže považovať za zásadný pre svoju argumentáciu (I.ÚS 56/01).

V súhrne krajský súd uzatvára, že so zreteľom na pomerne obsiahle vykonané dokazovanie vo veci a jednotlivé dôkazy, na ktoré súd prvého stupňa podrobne poukázal v odôvodnení napadnutého rozsudku a ktoré na seba nadväzujú, navzájom sa podporujú a dopĺňajú, nemal ani odvolací súd pochybnosti o vierohodnosti a správnosti skutkových zistení, ale i záverov okresného súdu vo vzťahu k právnej kvalifikácii konania obžalovaného, ktoré majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Na úplný záver odvolací súd uvádza, že vykonané dokazovanie nepreukázalo žiaden motív poškodenej obžalovaného krivo obviniť.

Z hľadiska vyššie uvedených získaných priamych a nepriamych dôkazov je podľa názoru odvolacieho súdu preto možné bez akýchkoľvek dôvodných pochybností mať za preukázané, že sa skutok stal práve tak, ako je z hľadiska spôsobu a rozsahu opísané vo výrokovej časti napadnutého rozsudku. Takéto dôkazy (výpovede poškodeného, svedkov) v spojení so znaleckým dokazovaním odvolací súd považuje za dostatočné na vyslovenie záveru o vine obžalovaného A. B.. K tomu krajský súd len dopĺňa, že vyššie uvedené skutočnosti sú len tie najdôležitejšie, ktoré viedli odvolací súd k záveru o neopodstatnenosti a nedôvodnosti odvolacích námietok obžalovaného vo vzťahu k výroku o vine, pričom s ďalším odôvodnením v tomto smere v plnej miere odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa a v podrobnostiach naň poukazuje.

Čo sa týka procesného postupu súdu, k tomuto obžalovaný v odvolacích argumentoch namietal, že prvostupňový súd neprečítal znalecké posudky, na ktoré sa znalci odvolali pri ich výsluchu a následne ich prečítal na hlavnom pojednávaní bez prítomnosti znalcov, teda podľa jeho názoru nejde o správny procesný postup. K tomu krajský súd poukazuje na hlavné pojednávanie zo dňa 01.03.2023, kedy boli prečítané predmetné znalecké posudky, pričom tak obžalovanému ako aj obhajobe bolo podľa § 271 ods. 1 Trestného poriadku umožnené vyjadriť sa k vykonanému dôkazu, avšak proti tejto skutočnosti ani jeden

nevzniesol námietky, na tento postup poukazuje až v odvolacom konaní. Podľa názoru krajského súdu je treba poukázať na § 268 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého namiesto vylučenia znalca možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi alebo jeho písomný znalecký posudok, ak znalec bol pred podaním znaleckého posudku poučený podľa § 144, nie sú pochybnosti o správnosti a úplnosti znaleckého posudku a prokurátor i obžalovaný s tým súhlasia, alebo ak sa znalec naň odvolá. Dikcia zákona tiež umožňuje na hlavnom pojednávaní prečítať písomný znalecký posudok aj v prípade, ak sa znalec naň odvolá, a to aj bez súhlasu prokurátora a obžalovaného. Takáto úprava má viesť k zjednodušeniu a zrýchleniu znaleckého dokazovania na hlavnom pojednávaní. Chybný procesný postup by bol v prípade, ak by prvostupňový súd znalecké posudky neprečítal (čo bolo nosnou procesnou chybou konania pred vydaním zrušeného rozsudku), avšak v danom prípade dikcia zákona umožňuje na hlavnom pojednávaní prečítať znalecké posudky aj bez prítomnosti znalca na ďalšom hlavnom pojednávaní.

K výroku o treste

Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie trestu, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od spáchania trestných činov, ale má viesť i k utvrdeniu pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Požadavka primeranosti trestu a jeho individualizácia tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste (obdobne pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR z 13. mája 2014, sp. zn. 4 To 7/2013).

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od spáchania trestných činov, ale má viesť i k utvrdeniu pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest je protiprávne a nežiaduce. Varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie trestu, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a celou spoločnosťou. V treste je teda obsiahnuté spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, a to tak právne ako aj etické (obdobne pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Tost/19/2015 zo dňa 23.6.2015).

S poukazom na vyššie uvedené základné zásady ukladania trestov teda krajský súd zameral svoju pozornosť pri rozhodovaní o odvolaní obžalovaného na skutočnosť, či v danom konkrétnom prípade bol uložený trest tak, ako to konštatoval prvostupňový súd, primeraný a či spĺňa všetky zákonné kritéria.

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa svoje rozhodnutie o druhu a výmere trestu odôvodnil tým („citácia“), že „prihliadal na okolnosti na strane obžalovaného, jeho pomery a doterajší život (priestupkovú a kriminálnu minulosť), a to, že je fyzicky zdatnou osobou stredného veku, otcom maloletého dieťaťa, ktorý bol doposiaľ dvakrát trestne stíhaný (v roku 2001 a 2009), z toho raz potrestaný (v druhom prípade) podmieneným trestom odňatia slobody na 4 mesiace so skúšobnou dobou na jeden rok a trestom zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na jeden rok. Aj keď v oboch prípadoch sa na obžalovaného hľadí, akoby nebol odsúdený, neznamená to, že súd nemôže takéto minulé počínania si obžalovaného zohľadniť v rámci posudzovania jeho osoby a doterajšieho vedenia života. Ďalej súd zistil, že obžalovaný sa dopustil v priebehu cca 10 rokoch (od roku 2006 do roku 2016) celkom štrnástich priestupkov rôzneho druhu na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, kde v dvoch prípadoch išlo o závažnejšie priestupky, za ktoré mu boli uložené pokuty až vo výške 150 eur, 200 eur a zákaz vedenia motorových vozidiel na 8 mesiacov (prekročenie rýchlosti, nedanie prednosti počas jazdy cez križovatku a porušenie všeobecných povinností účastníka cestnej premávky - neuposlušnosť pokynu vyplývajúceho z dopravnej značky alebo dopravného zariadenia), z čoho jednoznačne vyplýva, že nielenže obžalovaný nie je veľmi disciplinovaným vodičom, ale dlhodobo u neho pretrvávajú aj sklon porušovať právne predpisy. U obžalovaného teda nemožno hovoriť o bezúhonnej osobe a ani ako o osobe, ktorá rešpektuje právne normy a zákonné povinnosti, ale práve naopak, ako o osobe v tomto smere narušenej. O miere narušenia obžalovaného, prípadne o jeho nie úplne adekvátnom a vhodnom správaní svedčí tiež jeho hodnotenie z Ústavu na výkon väzby Leopoldov, kde aktuálne vykonáva väzbu a v ktorom sa uvádza, že jeho správanie a vystupovanie nebolo vždy

na požadovanej úrovni, nakoľko bol doposiaľ dvakrát disciplinárne potrestaný (jeden disciplinárny trest má zahladený) a aktuálne evidovaný disciplinárny trest je za porušenie povinnosti uloženej zákonom o výkone väzby a ústavným poriadkom, a to povinnosti zachovávať zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prichádza do styku. Disciplinárne odmenený nebol. Zo znaleckého posudku znalca - psychiatra MUDr. Mária Straku č. 25/2021, ktorý vyšetroval obžalovaného, súd ďalej zistil, že obžalovaný v minulosti nadmerne užíval kanabinoídy (a v minulosti metamfetamíny) pravidelne, či nepravidelne, avšak bez vyvinutej prítomnej látkovej (alkoholovej) závislosti. Súd prihliadol tiež na skutočnosť, že obžalovaný sa, pokiaľ ide o predmetnú vec, dopustil úmyselného trestného činu, ktorý je zločinom, za ktorý možno uložiť pomerne vysoký trest odňatia slobody (od 7 do 15 rokov), z čoho jednoznačne vyplýva, že ide o závažný trestný čin. Pokiaľ ide o spôsob spáchania a následky trestného činu, súd prihliadal predovšetkým na intenzitu troch najzávažnejších fyzických útokov obžalovaného na poškodenú, ktoré sú predmetom skutkovej vety, ich spôsobilosť vyvolať u poškodenej stav pretrvávajúceho strachu a stresu, na frekvenciu ostatných fyzických útokov (faciek, úderov - raz mesačne), na časté, takmer každodenné ponižovanie a verbálne útoky, ako aj závažnosť vyhrážok zabitím (v poslednom prípade aj s nožom), a teda celkovú závažnosť konania obžalovaného, ktoré spôsobilo poškodenú fyzické a psychické utrpenie, obdobie trvania týchto útokov (2 roky a 4 mesiace) a napokon následky tohto konania na zdraví poškodenej, ktorá mala stopy po fyzickom násilí na tvári, tele (modriny na tele, fľaky, opuchy tváre, zlomená záprstná kosť) a u ktorej boli zistené niektoré znaky týranej osoby v zmysle reakcie na stres, a bola jej v príčinnej súvislosti s popísaným konaním obžalovaného diagnostikovaná tiež posttraumatická stresová porucha, ktorá je vážnou duševnou poruchou, objektívne si vyžadujúcou dobu liečenia minimálne 12 mesiacov, v dôsledku ktorej bola poškodená sťažaná na obvyklom spôsobe života minimálne 4 mesiace (od 12.01.2021 do 19.05.2021), čo sa prejavovalo tým, že poškodená mala sťažnosť bežnú dennú sociálnu existenciu, nebola schopná regenerácie či relaxácie, trpela poruchami spánku a koncentrácie, trápili ju nočné mory, kontinuálne bol u nej prítomný strach a pocit úzkosti, a mala tiež fóbiu z návratu obžalovaného na slobodu. Súd zohľadňoval tiež spôsob a silu fyzických úderov obžalovaného na poškodenú, keď vzhľadom na svoju telesnú stavbu (váhovú kategóriu - hmotnosť 92 kg, výšku 183 cm) a silu značne prevyšujúcu telesnú stavbu (váhovú kategóriu - hmotnosť 53 kg, výšku 159 cm) a silu poškodenej, ju udieral, okrem iného, aj päťou do hlavy (aj do spánkovej časti), tváre, kedy išlo o nebezpečné (život a zdravie ohrozujúce a zdravie poškodzujúce) údery, pričom vzhľadom na výrazný nepomer v ich fyzickej zdatnosti bolo zrejmé, že poškodená, aj keď sa bránila a snažila rany opätovať, nemala žiadnu šancu na úspech a nebola schopná sa ubrániť.

Po zohľadnení a zhodnotení všetkých vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že u obžalovaného, vzhľadom na popísanú mieru narušenia jeho osobnosti (jeho kriminálna a priestupková minulosť, hodnotenie z väzby), zavinenie, závažnosť, trvanie, spôsob spáchania a následky trestnej činnosti, nie je dôvodné a vhodné uložiť trest odňatia slobody na samej dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby, t.j. vo výmere 7 rokov, nakoľko takýto trest by bol vzhľadom na všetky uvedené okolnosti posudzovaného prípadu neprimerane mierny, preto uložil obžalovanému trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov. Takúto výmeru trestu považoval súd vzhľadom na potrebu prevýchovy a nápravy obžalovaného, jeho potrestanie a ochranu spoločnosti a na naplnenie individuálnej a generálnej prevencie, t.j. na dosiahnutie účelu trestu za primeraný, zákonný a spravodlivý.“

Z pohľadu krajského súdu takéto odôvodnenie výroku o treste je nepreskúmateľné, nakoľko zrušeným rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 01.06.2022, č. k. 14T/2/2021-597, bol obžalovanému za spáchanie zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na rovnakom skutkovom základe uložený podľa § 208 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov. Takto uložený trest vo výmere 7 rokov (v zrušenom rozsudku) v porovnaní s uloženým trestom v napadnutom rozsudku, kedy okresný súd rozhodol o uložení nepodmienečného trestu odňatia slobody vo výmere 8 rokov, je podľa názoru krajského súdu neprimerane prísny. Odôvodnenie uloženého nepodmienečného trestu (v napadnutom rozsudku) obsahuje obdobné skutočnosti ako sú uvedené v zrušenom rozsudku, ktoré v súhrne potom nešpecifikujú také podstatné okolnosti, ktoré by odôvodňovali uloženie práve prísnejšieho trestu, ktorý bol uložený obžalovanému napadnutým rozsudkom.

Vo vzťahu k napadnutému výroku o treste krajský súd považuje za potrebné poukázať, že obžalovaný sa dopustil úmyselného dlhodobého konania, ktorým spôsobil fyzické a psychické utrpenie blízkej osobe – bývalej družke, pričom aj vzhľadom na ďalšie vyššie uvedené skutočnosti (ktorými dôvodil výrok o treste aj okresný súd v napadnutom rozsudku, na ktoré odôvodnenie krajský súd týmto poukazuje), rovnako aj z hľadiska potrieb prevýchovy obžalovaného, ale tiež ochrany spoločnosti, pokiaľ ide o výmeru 7 rokov obžalovanému na samej dolnej hranici trestnej sadzby, táto podľa názoru krajského súdu obsahuje v

primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, pričom takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1, 4 Trestného zákona, a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásady ukladania trestov.

Z tohto dôvodu musel preto krajský súd pristúpiť k revízii uloženého trestu a nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov obžalovanému zrušil a uložil mu primeranejší nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, pričom takto uložený trest odvolací súd považuje za zákonný a primeraný ku konaniu obžalovaného a to z hľadiska individuálnej tak aj generálnej prevencie.

Pokiaľ obžalovaný žiadal podľa § 39 ods. 1 Trestného poriadku zníženie trestu na hranicu 3 rokov s podmieneným odkladom na dlhšiu skúšobnú dobu z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu (onkologické ochorenie), k tomu je treba uviesť, že na to, aby mohlo byť aplikované ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného poriadku, je potrebné mať preukázané buď okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a v miere mimoriadnej, keďže ide o mimoriadne zníženie trestu. Pokiaľ ide o pomery obžalovaného, krajský súd neodhalil také okolnosti, ktoré by zakladali zákonný dôvod na mimoriadne zníženie uloženého trestu odňatia slobody. Skutočnosť, že obžalovaný trpí zdravotnými problémami, nie je takou okolnosťou, ktorá by limitovala výmeru uloženého trestu odňatia slobody, nakoľko počas výkonu trestu bude obžalovanému garantovaná náležitá zdravotná starostlivosť. Navyše, Trestný poriadok pozná iné inštitúty, ktorých predmetom je práve zohľadnenie zdravotného stavu odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody. V tejto súvislosti krajský súd vzhľadom na odvolacie námietky obžalovaného dodáva, že vymeraný trest odňatia slobody musel byť nepodmienečný, keďže trest odňatia slobody uložený vo výmere prevyšujúcej 3 roky zo zákona nie je možné podmiennečne odložiť.

Na základe odvolania obžalovaného, preto krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a uvedené pochybenie okresného súdu napravil tak, že na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku a zároveň podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona a § 38 ods. 2 Trestného zákona uložil obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov.

Zároveň odvolací súd podľa § 48 odsek 2 písmeno a) Trestného zákona obžalovaného pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, nakoľko obžalovaný nebol v priebehu posledných desiatich rokov pred spáchaním trestnej činnosti vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.